วารสารพยาบาลตำรวจ
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2555

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

พันตำรวจเอกหญิง สุรัมภา รอดมณี*
ธนัชญา ประชาพร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ตัวอย่างในการศึกษาเป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา แบบสอบถามทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบสอบถามการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Pearson's product moment correlation

ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46 , SD = 0.38) ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.54 , SD = 0.68) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83 , SD = 0.40) และการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.62 , SD = 0.37)

2. พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = 0.78, 0.51 and 0.55)

คำสำคัญ : การฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช นักศึกษาพยาบาลตำรวจ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สบ 4) กลุ่มงานอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
** พยาบาลวิชาชีพ

Journal of The Police Nurse
Vol. 4 No.1 January - June 2012

Factors Related to Mental Health and Psychiatric Nursing Practicum of The Fourth Year Nursing Students at Police Nursing College

Pol. Col. Surampa Rodmanee
Thanatya Prataporn

Abstract

This research was the descriptive research which had purposes for study the relationship between clinical teaching behaviors of nursing instructors in perception of nursing student, attitude toward mental health and psychiatric nursing, achievement motive, mental health and psychiatric nursing practicum of the police nursing student 70 persons, 4th class, 2011 Academic Year. Tools used in this research were questionnaire in clinical teaching behaviors of nursing instructors in perception of nursing student, attitude toward mental health and psychiatric nursing, achievement motive, mental health and questionnaire in psychiatric nursing practicum, The statistics for analysis data were mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation.

The results of research were as follows.

1. Clinical teaching behaviors of nursing instructors in perception to overall of nursing student was in high level ($\overline{X}$ = 4.46, SD = 0.38), attitude to overall of the mental health and psychiatric nursing was in high level ($\overline{X}$ = 3.54, SD = 0.68), overall achievement motive was in high level ($\overline{X}$ = 3.83, SD = 0.40) and overall of mental health and psychiatric nursing practicum was in high level ($\overline{X}$ = 3.62, SD = 0.37)

2. There were positively significant relationships between clinical teaching behaviors of nursing instructors in perception of nursing student, attitude toward the mental health and psychiatric nursing, achievement motive were positively and mental health and psychiatric nursing practicum at the .01 level (r = 0.78, 0.51 and 0.55)

Keyword : mental health and psychiatric nursing practicum, police nursing students

ความสำคัญของปัญหาวิจัย

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาเป็นอย่างมาก การพัฒนาการศึกษาจะส่งผลให้ประชาชนในประเทศมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น สำหรับประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้น โดยดำเนินการปฏิรูปการศึกษาบนพื้นฐานที่เชื่อว่า "คน" เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ (ลิลลี่ ศิริพร, 2547) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายหลักในการปฏิรูปการศึกษา โดยมาตรา 6 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและหลักการไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตพยาบาลวิชาชีพ โดยมีปรัชญา คือ วิชาการเป็นเลิศ คุณภาพเด่น เน้นคุณธรรม นำสังคมพัฒนา ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม วิทยาลัยพยาบาลตำรวจจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2549 การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่จะผลิตและเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรทางการพยาบาล ให้มีความรู้และเข้าใจในความเป็นมนุษย์ บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลาย ความมีจิตสำนึกที่ดีในวิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความสามารถในการบริการพยาบาลให้ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษา และการฟื้นฟูสภาพของผู้รับบริการ รวมถึงการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้ มีผู้ศึกษาพบว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอน (ชุมพล ศรีทองกุล, 2544) หากครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่ดีย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ดังคำกล่าวของ บลูม (Bloom, 1976 อ้างถึงใน รวิวรรณ พงษ์เทพ, 2539) ที่ว่าองค์ประกอบด้านความรู้สึกพื้นฐานของผู้เรียน ลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียน และกิจกรรมการสอนของอาจารย์มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้การเรียนการสอนในพยาบาลศาสตรบัณฑิตการฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยมีความสำคัญมาก นักศึกษาพยาบาลจะมีความสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพต้องมีการฝึกปฏิบัติงานเพราะวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ

นอกจากพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ผู้สอน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำหรือการปฏิบัติอีกปัจจัย คือ ทัศนคติ โดยทัศนคติก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมาของบุคคล ดังคำกล่าวของล้วน สายยศ (2543 อ้างถึงใน ภัคพล นันตาวิราช, 2551) ได้กล่าวว่า ทัศนคติถือเป็นความรู้สึกเชื่อหรือศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา

สำหรับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นกัน ดังที่ Anatasi (1961 อ้างถึงใน รวิวรรณ พงษ์เทพ, 2539) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานอกจากจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาแล้วยังเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจอีกด้วย

ในปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้ใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2549 โดยในการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ ได้จัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งภาคปฏิบัติของวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชได้ปรับเปลี่ยนมาฝึกปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 4 ที่จากเดิมฝึกปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 2 และได้มีการปรับปรุงเนื้อหารูปแบบการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษา โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ โดยในภาคปฏิบัติได้ให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจไปฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ในประสบการณ์จริง ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก สถาบันการศึกษาต้องปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัย ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและ

จิตเวช เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้ได้บัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์

การสอนการพยาบาลในคลินิกเป็นหัวใจในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์ให้นำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติ การสอนการพยาบาลในคลินิกเป็นกระบวนการจัดทักษะและความสามารถของนักศึกษาอย่างเป็นลำดับจากง่ายไปยาก จากเรื่องเล็กไปเรื่องใหญ่ ทุกรายวิชาการพยาบาลในภาคทฤษฎีจะมีความสอดคล้องและวางแผนการปฏิบัติร่วมกัน โดยผู้สอนทุกคนจะใช้รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนอย่างหลากหลายที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อทำให้แผนการฝึกภาคปฏิบัติบรรลุเป้าหมายโดยเน้นนักศึกษาเป็นจุดศูนย์กลาง

พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ด้าน ด้วยกัน คือ

1) ด้านวางแผนการสอนและการวางแผนการนิเทศ
2) ด้านการดำเนินการสอนและการนิเทศ
3) ด้านการประเมินผล
4) ด้านคุณลักษณะที่ดีของอาจารย์พยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการสอน

ซึ่งถ้าพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษามีคุณภาพดีจะส่งผลให้การเรียนการสอนในคลินิกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์, 2543)

2. ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปความหมายของทัศนคติได้ดังนี้

ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของจิตใจ ที่จะ แสดงออก ในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง ที่เป็นการสนับสนุน หรือต่อต้าน ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใด ๆ เป็นพฤติกรรมภายในซึ่งไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง แต่สามารถสรุปพาดพิงจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกมาได้ คนที่มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่ง สิ่งใดก็จะมีปฏิกิริยาในทางบวก ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะแสดงปฏิกิริยาในทางลบ (สุรัมภา รอดมณี, 2551).

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Murray ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำในการทำงานหรือกิจกรรมอย่างอิสระ มีความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่นย่อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันสูงเด่นที่ตั้งไว้ (Murray, 1938 อ้างถึงใน ภัคพล นันตาวิราช, 2551)

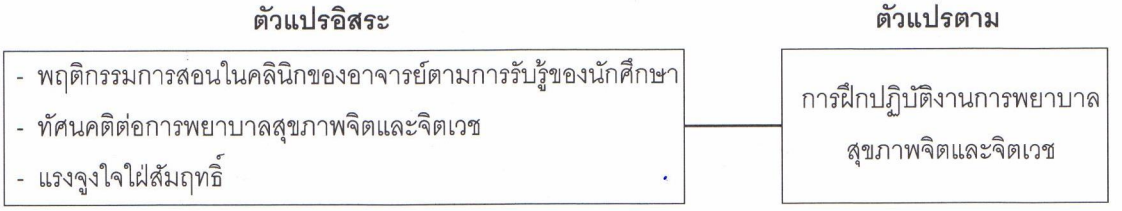
4. การฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งสถาบันการศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ทุกแห่งต้องมีการเรียนการสอนในวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้การฝึกภาคปฏิบัตินับว่ามีความสำคัญเพราะจะได้ทราบว่านักศึกษาพยาบาลสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนจากภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยจิตเวชได้หรือไม่ ผลการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ สามารถผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพหรือไม่

การฝึกปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช มีการเรียนการสอน ในด้าน การฝึกปฏิบัติการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารเพื่อการบำบัดกับผู้ป่วยในรูปแบบของการรักษาพยาบาล การนำกระบวนการพยาบาลมาใช้เพื่อให้การพยาบาลผู้ที่มีปัญหาทางจิต และผู้ป่วยจิตเวชได้อย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมบำบัด การร่วมมือประสานงานกับบุคลากรในทีม ตลอดจนแสดงทัศนคติที่ดีต่อผู้ป่วยจิตเวช (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ, 2549).

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยสรุปได้ตามภาพประกอบ 1 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 70 คน โดยขอความร่วมมือเก็บข้อมูลทั้งหมดจากประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะแบบสอบถามนั้น เป็นมาตรส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำนวน 40 ข้อ ได้มาจากแบบสอบถามของสิตานันท์ ศรีใจวงศ์ (2552) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 10 ข้อ ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ นวลละออ สุภาผล (2536) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ ปรับปรุงมาจากแบบวัดของวิสุทธิ์ ราตรี (2532) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 20 ข้อ ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ

1. ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการบรรยายถึงคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อใช้ในการหาความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 พบว่า พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.46 ; S.D. = 0.38) มีทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3. 54 ; S.D. = 0.68) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83 ; S.D. = 0.40) และมีการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.62 ; S.D. = 0.37)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัยทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .17 - .62

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวกับตัวแปรตาม พบว่า พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชสูงที่สุด คือ พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการ

รับรู้ของนักศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .78 รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .55 และทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .51 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัยและระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวกับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	Y
1. X_1 (พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา)	1.00	0.17*	0.36**	0.78**
		1.00	0.62**	0.51**
2. X_2 (ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชX			1.00	0.55**
3. X_3 (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)				1.00
4. Y (การฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวกับตัวแปรตาม พบว่า พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ตามการรับรู้ของนักศึกษา ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นหากจะให้การฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชมีประสิทธิภาพที่ดีเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่ดีแล้วนั้น พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์ ทัศนคติต่อการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะต้องดีด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของปราณี เพ็ชรศิริ (2549) ที่พบว่า นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ทุกค่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีค่าระหว่าง 0.274-0.438 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับสุรางค์ โค้วตระกูล (2545) ที่กล่าวว่าการที่บุคคลในวิชาชีพพยาบาลมีเจตคติที่ดีต่อ

วิชาชีพจะมีผลให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ ทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของยศวรรณ นิพัฒน์ศิริผล. (2541) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติการพยาบาล รวมทั้งการวิจัยของ เบนจามิน เอส. บลูม (Benjamin S. Bloom, 1976) ที่พบว่าคุณลักษณะด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทัศนคติต่อเนื้อหาวิชา มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เบอร์เทลเซ่น (Bertelsen, 1999) ได้ศึกษาเรื่องธรรมชาติการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาพิเศษ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าการวางแผนจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับบทบาทของครู จำนวนนักเรียนและสถานการณ์ในการเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชของนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน ได้บัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เป็นพยาบาลที่ดีในสังคม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา

2. สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลมาปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หรือที่มีอิทธิพลต่อการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลสาขาอื่นๆ เช่น การพยาบาลผู้ใหญ่ การพยาบาลผู้สูงอายุ การพยาบาลเด็ก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ. (2547). ปัจจัยด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลที่มีจริยธรรม. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชุมพล ศรีทองกุล. (2544). ครูกับการจัดกระบวนการเรียนรู้. *วารสารวิชาการ*, 4(1) : 2-6 ; มกราคม 2544.

นวลละออ สุภาผล. (2536). *ผลและผลสะเทือนแห่งโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท.* กรุงเทพฯ : ทำการวิจัยตามความต้องการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

ปราณี เพ็ชรศิริ. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย.* สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภัคพล นันตาวิราช. (2551). *แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการออกกำลังกาย และความเชื่ออำนาจภายในตนที่พยากรณ์พฤติกรรมออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.* การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รวิวรรณ พงษ์เทพ. (2539). *ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลและสภาพแวดล้อมในคลินิกที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล.* วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ลิลลี่ ศิริพร. (2547). *การควบคุมคุณภาพที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ด้านการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล.* ปริญญานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. (2549). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2549.* วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลตำรวจ.

วิสุทธิ์ ราตรี. (2532). *ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน.* ปริญญานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

ลิตานันท์ ศรีใจวงศ์. (2552). *พฤติกรรมการสอนในคลินิกของอาจารย์พยาบาล ที่ปฏิบัติจริงและตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์.* วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.

สุรัมภา รอดมณี. (2551). *ผลของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่มีต่อทัศนคติต่อผู้ป่วยจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ.* วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลตำรวจ.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2545). *จิตวิทยาทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: บริษัทด่านสุทธาการพิมพ์.

เอกพจน์ สืบญาติ. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติการพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.* ปริญญานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bertelsen, Cyntia diane. (1999, February). *The Nature of Teaching and Literacy Learning of Primary Special. Education children within an Inclusive Child-Centered environment* : A Qualitative case study, "Dissertation Abstracts. 59(08), 2858-A.

Bloom, Benjamin S. (1976). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning.* New York : McGraw-Hill-Book Co.